

Thai Journal of Clinical Psychology

Journal homepage: <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/tci-thaijclinicpsy>

Original Article

การวิเคราะห์ทักษะของนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 ที่จำแนกภาวะการมีงานทำที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาของบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

The Analysis of Psychologist Skills in the 21st Century that Discriminate between Employment Status in Psychology-Related Field and Non-Psychology Field of Psychology Graduates, Valaya Alongkorn Rajabhat University

วิภาพร ตันทสวัสดิ์^{1*}

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Vipaporn Tantasawat^{1*}

¹ Assistant Professor (Ph.D), Psychology Program, Faculty of Humanities & Social Sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

* Corresponding author: e-mail. vipaporn@vru.ac.th

Received: 21 May 2021 | Revised: 23 June 2021 | Accepted: 16 July 2021

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาทักษะของนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 จำแนกภาวะการมีงานทำที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาของบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยา และเพื่อสร้างสมการทำนายภาวะการมีงานทำที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาของบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยา **วิธีการศึกษา** การวิจัยเชิงการสำรวจแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional survey) โดยใช้แบบสอบถามแบบออนไลน์ ประชากรในงานวิจัยนี้ ได้แก่ บัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่จบการศึกษาระหว่างปีพุทธศักราช 2555 ถึง 2559 จำนวน 208 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์

ผลการศึกษา การวิจัยพบว่า ทักษะของนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 ที่จำแนกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อภาวะการมีงานทำทั้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับสาขาจิตวิทยาของบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยา คือ ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ตามลำดับ ($p = .05$) โดยมีสมการทำนาย คือ $\text{Log (Odds)} = .816 + 1.349$ (ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี) + $.910$ (ทักษะชีวิตและอาชีพ) + $.849$ (ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม) ซึ่งสมการดังกล่าวมีประสิทธิภาพในการทำนายภาพรวมได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 70.20 ทำนายภาวะการมีงานทำที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับสาขาจิตวิทยาได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 88.88 และ 36.50 ตามลำดับ

สรุป ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม เป็นทักษะของนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 และสมการมีประสิทธิภาพในการทำนายภาพรวมได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 70.20

คำสำคัญ: ทักษะของนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21, ภาวะการมีงานทำ, บัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยา

Abstract

Objectives: The purposes of this research were to study the psychologist skills in the 21st century that discriminated between employment status in psychology-related field and non-psychology field of psychology graduates and to create predictive equation of the employment status of the graduates. **Materials and Methods:** The study was the cross-sectional survey by conducting online questionnaires. Participants were 208 students graduated with psychology bachelor's degree in 2012-2016, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage. The data was analyzed by Logistic regression analysis. **Results:** The study found that psychologist skills in the 21st century that significantly discriminated between the graduates' employment status in psychology-related field and non-psychology field were information media and technology skills, life and career skills and learning and innovation skills respectively ($p = .05$). The prediction equation derived from the current study was $\text{log (Odds)} = .816 + 1.349$ (information media and technology skills) + $.910$ (life and career skills) + $.849$ (learning and innovation skills). Such a formula could be able to effectively predict 70.20 percent of an overall result, 88.88 and 36.50 percent of the employment in psychology-related field and in non-psychology field respectively. **Conclusion:** information media and technology skills, life and career skills and learning and innovation skills were psychologist skills in the 21st century and the prediction equation could be able to effectively predict 70.20 percent of an overall result.

Keywords: Psychologist Skills in the 21st Century, Employment Status, Psychology Graduates

บทนำ

โลกในศตวรรษที่ 21 มีวัฒนธรรมใหม่เกิดขึ้น นั่นคือ วัฒนธรรมดิจิทัล ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและโทรคมนาคม เปลี่ยนแปลงให้เกิดสังคมในโลกที่ไร้พรมแดน (Light and Polin. 2010) ผลจากความเปลี่ยนแปลงนี้ ทำให้นักจิตวิทยาในอนาคตต้องเตรียมพร้อมที่จะทำงานภายใต้สภาพแวดล้อมที่แตกต่างไปจากเดิม และมีความซับซ้อนของปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบดั้งเดิม คงไม่สามารถที่จะใช้ในการผลิตบัณฑิตสาขาจิตวิทยาให้มีทักษะที่เพียงพอและเหมาะสม อันจะสามารถออกไปทำงานที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาในศตวรรษนี้ได้ (Biglan & Smolkowski, 2002)

การทำงานของนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 เป็นการให้บริการสุขภาพแบบองค์รวมที่ครอบคลุมทั้ง 4 มิติ คือ ส่งเสริม ป้องกัน บำบัด และฟื้นฟู เช่น ส่งเสริมและป้องกันปัญหาสุขภาพจิต การจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพทางทางจิตใจ ศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านจิตวิทยาเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรม สอน ผูกอบรม ถ่ายทอดความรู้ด้านจิตวิทยาและวิชาการอื่น ๆ (Sarakhsetrin et al., 2017) ในการศึกษาเรื่องของทักษะของนักจิตวิทยาในยุคใหม่มีการศึกษากันอย่างแพร่หลาย โดย Njoku and Mcdevitt (2015) ได้นำแนวคิดของเครือข่ายภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ P21 (Partnership for 21st Century Skills, 2011) มาเป็นกรอบในการอธิบายทักษะของนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเชื่อว่าถ้านักจิตวิทยามี 3 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศสื่อ และ

เทคโนโลยี ทักษะชีวิตและการงานอาชีพ จะประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตและการทำงานในโลกยุคปัจจุบันตามเงื่อนไขและความท้าทายที่เกิดขึ้น รวมทั้งมีความเห็นว่า ทักษะเหล่านี้มีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษนี้ด้วยเหตุผล 3 ประการ คือ 1) ทักษะเหล่านี้ไม่เคยได้รับความสำคัญอย่างจริงจังในหลักสูตรและการสอนในวงกว้าง 2) ทักษะเหล่านี้มีความสำคัญกับผู้เรียนทุกคนในศตวรรษที่ 21 และ 3) ทักษะบางข้อถือเป็นทักษะใหม่ตามบริบทของศตวรรษที่ 21 ที่จำเป็นต้องได้รับการผนวกเข้าไปในระบบการศึกษาให้บุคคลกลายเป็นผู้ที่มีศักยภาพในการทำงาน

การพัฒนาทักษะเหล่านี้จึงเป็นโจทย์ที่ท้าทายในการจัดการศึกษาของหลักสูตรจิตวิทยาว่าควรพัฒนาทักษะใดให้กับบัณฑิตเพิ่มมากขึ้น เพราะบัณฑิตที่มีทักษะด้านวิชาการ วิชาชีพ หรือวิชาชีพชีวิต จึงจะมีความโดดเด่นในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Planning Division of Maejo University, 2013; Tapparak, 2014) รวมทั้งการสร้างสมการการทำนายจะทำให้ทราบว่าทักษะของนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 ทักษะใด ช่วยเพิ่มโอกาสในการมีงานทำที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาของบัณฑิตได้มากน้อยเพียงใด เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาใช้ในการเตรียมความพร้อมสำหรับการประกอบอาชีพ หรือเป็นนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 ที่มีศักยภาพในการช่วยเหลือผู้อื่น

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาทักษะของนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 ที่จำแนกภาวะการมีงานทำที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาของบัณฑิตสาขาวิชา

จิตวิทยา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ผลการวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนการพัฒนาหลักสูตรเพื่อป่มเพาะและสร้างเสริมทักษะของนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 ให้นักศึกษาปัจจุบัน ให้มีโอกาสในการได้งานทำที่เกี่ยวกับจิตวิทยาเพิ่มมากขึ้นเมื่อเรียนจบหลักสูตรไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะของนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะชีวิตและอาชีพ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมและทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี จำแนกตามภาวะการมีงานทำที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาของบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยา
2. เพื่อสร้างสมการทำนายภาวะการมีงานทำที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาของบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยา

สมมติฐานการวิจัย

1. ทักษะชีวิตและอาชีพ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี สามารถจำแนกภาวะการมีงานทำที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาของบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยา
2. สมการทำนายที่สร้างขึ้นสามารถพยากรณ์ภาวะการมีงานทำที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาของบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทักษะของนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยาในการทำงานอย่างมี

ประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ทักษะชีวิตและอาชีพ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

1.1 ทักษะชีวิตและอาชีพ หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยาในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่ ความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ ความสามารถในการปรับตัว การคิดริเริ่ม การนำตนเอง ทักษะทางสังคม การเคารพความแตกต่าง การสร้างผลงาน ความรู้รับผิชอบรับผลที่เกิดขึ้น ความเป็นผู้นำ และความรับผิดชอบในงาน

1.2 ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยาที่มีความพร้อมในการทำงานที่มีความซับซ้อน ได้แก่ การคิดอย่างมีวิสัยทัศน์ การแก้ปัญหา การสื่อสารระหว่างบุคคล การร่วมมือกับผู้อื่น ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม

1.3 ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยาในการเข้าถึง การวิเคราะห์ การประเมิน การสร้างสรรค์ และการใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

2. ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต หมายถึง สถานภาพในการประกอบอาชีพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยา ได้แก่ การมีงานทำที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา และการมีงานทำที่ไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา

2.1 การมีงานทำที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา หมายถึง อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา ดังที่ระบุไว้ในส่วนของรายละเอียดของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 (มคอ.2) ได้แก่ ครูหรือนักแนะแนวในระดับก่อน

ประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาสาย สามัญและสายอาชีพ นักจิตวิทยาชุมชน นักจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ นักจิตวิทยาการศึกษา นักจิตวิทยาโรงเรียน นักจิตวิทยาในกระบวนการยุติธรรม นักวิเคราะห์ งานอาชีพ นักแนะแนวอาชีพ นักพัฒนาชุมชน ผู้ประกอบวิชาชีพด้านงานบุคลากรและงาน อาชีพ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม นักวิชาการสาธารณสุข นักพัฒนาองค์กร นักสังคมสงเคราะห์ วิทยากร

2.2 การมีงานทำที่ไม่เกี่ยวข้องกับ จิตวิทยา หมายถึง อาชีพที่สามารถประกอบได้ หลังสำเร็จการศึกษาที่นอกเหนือจากที่ระบุไว้ใน ส่วนของรายละเอียดของหลักสูตรศิลปศาสตร บัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 (มคอ.2)

3. บัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยา หมายถึง บัณฑิตที่จบการศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยา คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ระหว่างปีพุทธศักราช 2555 ถึง 2559 โดยมี ประสบการณ์ในการทำงานอย่างน้อย 3 ปี

วัสดุและวิธีการ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่จบการศึกษา ระหว่างปีพุทธศักราช 2555-2559 จำนวน 296 คน โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ (Google Forms) และมีแบบสอบถามที่สมบูรณ์ตอบ กลับมา จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 70.27

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง เป็นการถามข้อมูล

ส่วนตัวของบัณฑิต และภาวะการมีงานทำ มี ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทักษะของ นักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยนำแนวคิด ทักษะของนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 ของ Njoku and Mcdevitt (2015) มาสร้างข้อคำถาม แบบสอบถามทักษะของนักจิตวิทยาในศตวรรษ ที่ 21 ให้มีความสอดคล้องกับบริบทของ งานวิจัย และครอบคลุมกับนิยามเชิงปฏิบัติการ ของตัวแปร แบบสอบถามผ่านการหาความ เทียบตรงเชิงพินิจจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อวิพากษ์ข้อคำถาม จากนั้นนำมาหาค่าความ สอดคล้อง (IOC : Item Objective Congruence) และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ไว้ (Choochom, 2002) นำมาปรับปรุงข้อคำถามให้สมบูรณ์ ได้ข้อ คำถามจำนวน 81 ข้อ แล้วนำแบบสอบถามไป ทดลองใช้ (Try out) กับบัณฑิตสาขาจิตวิทยาที่ จบการศึกษาปี พ.ศ. 2553-2554 จำนวน 30 คน และทำการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับ คะแนนรวม (Corrected item-total correlation coefficients) พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.35-0.84 จึงคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าเป็นบวกและมีค่า ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (Tirakanan, 2008) โดยมีค่า ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96 มาใช้ใน แบบสอบถาม โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามทักษะ ของนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 นี้ มาสร้าง เป็นแบบสอบถามออนไลน์ด้วย Google Forms และนำไปเก็บข้อมูลจริงกับบัณฑิตสาขาวิชา จิตวิทยา จบการศึกษาปี พ.ศ. 2555-2559 โดย กำหนดเกณฑ์ในการแปลผลระดับทักษะของ นักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 (Srisa-ard, 2011) โดยมีการแปลความหมายดังนี้

4.50 - 5.00	หมายถึง	มีทักษะของนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	มีทักษะของนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	มีทักษะของนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	มีทักษะของนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	มีทักษะของนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ โดยมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพื้นฐาน ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติในการทดสอบสมมติฐาน คือ วิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบทวิ (Binary Logistic Regression) โดยตัวแปรเกณฑ์ ผู้วิจัยกำหนดให้กลุ่มที่ทำงานไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยามีค่าเป็น 0 ส่วนกลุ่มที่ทำงานเกี่ยวข้องกับจิตวิทยามีค่าเป็น 1 รวมทั้งมีการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นตัวแปรอิสระแต่ละตัวต้องไม่มีความสัมพันธ์กัน หรือ ปัญหาพหุสัมพันธ์ร่วม (Multicollinearity) ตรวจสอบความเหมาะสมของสมการถดถอยโลจิสติกส์โดยพิจารณาค่าความเป็นไปได้ (Likelihood Value) และพิจารณาความเหมาะสมของ Model ทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์การถดถอยโลจิสติกส์ของตัวแปรทำนายแต่ละตัว ทดสอบระดับความสัมพันธ์ และการเลือกตัวแปรทำนายเข้ามาวิเคราะห์

ผล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยา ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะของนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามภาวะการมีงานทำเกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาของบัณฑิตสาขาวิชา

จิตวิทยา และตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ทักษะของนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 ที่จำแนกภาวะการมีงานทำเกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาของบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยา

บัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยา จำนวน 208 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 72.10 และเพศชาย จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 27.90 บัณฑิตส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในส่วนราชการ/หน่วยงานในกำกับของรัฐ จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 34.10 รองลงมาปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 26.90 ประกอบอาชีพอิสระ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 16.80 ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานเอกชน/ธุรกิจเอกชน จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 ปฏิบัติงานในสมาคม มูลนิธิหรือองค์กรอิสระ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 9.60 ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00 และบัณฑิตส่วนใหญ่ได้ทำงานที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 64.40 และได้งานทำที่ไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 35.60 ได้แก่ รับราชการ เช่น ทหาร ตำรวจ พนักงานเอกชน เช่น ฝ่ายสินเชื่อ ฝ่ายขาย ฝ่ายธุรการ ฝ่ายการเงิน การประกอบอาชีพอิสระ เช่น จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม ขายสินค้าออนไลน์

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะของ นักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตาม ภาวะการมีงานทำเกี่ยวข้องและไม่ เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาของบัณฑิตสาขาวิชา จิตวิทยา

ทักษะนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 ของบัณฑิตที่มีภาวะการมีงานทำเกี่ยวข้องกับ จิตวิทยาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วน บัณฑิตที่มีภาวะการมีงานทำที่ไม่เกี่ยวข้องกับ จิตวิทยาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดัง แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะของนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตาม ภาวะการมีงานทำเกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา

ทักษะของนักจิตวิทยา ในศตวรรษที่ 21	ภาวะการมีงานทำ ที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา		ภาวะการมีงานทำ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา	
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
	ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี	4.87	0.66	3.45
ทักษะชีวิตและอาชีพ	4.73	0.52	3.41	0.57
ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม	4.66	0.54	3.23	0.65
รวม	4.75	0.57	3.36	0.59

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การ ถดถอยโลจิสติกส์แบบทวีของภาวะการมี งานทำที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับ จิตวิทยาของบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยา

มาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ สเปียร์แมน (Spearman Test) ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรควรมีค่าต่ำ เพื่อ ไม่ให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับความเป็นพหุสัมพันธ์ ร่วมกัน ผลการทดสอบพบว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.32-0.45 ซึ่งน้อยกว่า 0.75 ถือว่า สามารถนำมาวิเคราะห์ต่อไป ได้ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 2

3.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปร และการทดสอบความเป็น พหุสัมพันธ์ร่วม (Multicollinearity)

ขั้นตอนนี้เป็นกรวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยการนำคะแนนรวมจากด้านต่าง ๆ ของตัวแปร

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ

	1	2	3
1.ด้านทักษะชีวิตและอาชีพ	-	0.32**	0.45**
2.ด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม		-	0.37**
3.ด้านทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี			-

** ระดับนัยสำคัญ 0.01

3.2 การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกส์

ขั้นตอนนี้เป็น การทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกส์ เริ่มด้วยการตรวจสอบความเหมาะสมของสมการถดถอยโลจิสติกส์ ที่พิจารณาจากค่าความเป็นไปได้ (Likelihood value) และพิจารณาความเหมาะสมของโมเดล โดยใช้สถิติในการทดสอบของ Hosmer and Lemeshow (HL) ทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์การถดถอยโลจิสติกส์ของตัวแปรทำนายแต่ละตัวแปร ด้วย

สถิติทดสอบของ Wald Statistic เพื่อทดสอบว่าตัวแปรทำนายไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง Odds Ration และทดสอบความเหมาะสมสัมประสิทธิ์ของ Model ด้วยสถิติ Cox and Snell เพื่อทดสอบระดับความสัมพันธ์ ส่วนการเลือกตัวแปรทำนายเข้าวิเคราะห์ผู้วิจัยใช้วิธี Enter Method เป็นวิธีเลือกตัวแปรทำนายเข้าสมการโลจิสติกส์พร้อมกันทั้งหมด (Kaiyawan, 2013) โดยมีผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์แสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ทักษะของนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 ที่จำแนกภาวะการมีงานทำเกี่ยวข้องกับจิตวิทยาและไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา

	β	S.E.	Wald	df	p-value	Exp(B)
ด้านทักษะชีวิตและอาชีพ	.910	.377	5.833	1	.016	2.485
ด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม	.849	.411	4.263	1	.039	.428
ด้านทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี	1.349	.368	13.453	1	.000	.259
ค่าคงที่	.816	1.057	.596	1	.440	2.261

-2 Log Likelihood (-2LL) ; based model = 270.793, proposed model = 253.156
 $(\chi^2 = 17.637, df = 3, p\text{-value} = 0.01)$
 Hosmer and Lemeshow Test $(\chi^2 = 7.885, df = 8, p\text{-value} = .445)$
 Cox & Snell $R^2 = 0.81$ และค่า Nagelkerke $R^2 = 0.112$

* ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า เมื่อพิจารณาความเหมาะสมค่า -2 Log Likelihood (-2LL) ของโมเดลโลจิสติกส์ที่มีตัวแปรเกณฑ์ทั้ง 3 ตัวแปร มีค่า -2LL ของโมเดลที่มีตัวแปรเกณฑ์ (Proposed Model) เท่ากับ 253.156 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า -2LL ของโมเดลที่มีเฉพาะค่าคงที่หรือไม่มีตัวแปรเกณฑ์ (Based model) เท่ากับ 270.793 แสดงว่า โมเดลของปัจจัยตัวแปรเกณฑ์ทุกตัวมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และค่าไคสแควร์จากการทดสอบโมเดลเท่ากับ 3.98 แสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยโลจิสติกส์ของตัวแปร

เกณฑ์ทุกตัวมีค่าไม่เท่ากับศูนย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\chi^2 = 17.637, df = 3, p\text{-value} = 0.01$) หมายความว่า ปัจจัยตัวแปรเกณฑ์ทั้ง 3 ด้าน มีความเหมาะสมกับโมเดลการถดถอยโลจิสติกส์ โดยตัวแปรปัจจัยทุกตัวแปรมีอิทธิพลที่สามารถร่วมกันทำนายภาวะการมีงานทำที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาของบัณฑิต เมื่อพิจารณาความสามารถในการทำนายโมเดลโลจิสติกส์พบว่า โมเดลดังกล่าวสามารถทำนายความผันแปรของภาวะการมีงานทำที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาได้ร้อยละ 11.20

(Nagelkerke $R^2 = 0.112$) โดยทั้ง 3 ด้านจำแนกภาวะการมีงานทำที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาของบัณฑิต เรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ ด้านทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ด้านทักษะชีวิตและอาชีพ และด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม สามารถเขียนสมการโลจิสติกส์ที่เหมาะสม ได้ดังนี้

สมการทำนาย $\text{Log (Odds)} = .816 + 1.349$ (ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี) $+ .910$ (ทักษะชีวิตและอาชีพ) $+ .849$ (ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม) และร้อยละความถูกต้องของการทำนายภาวะการมีงานทำที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาของบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยา ปรากฏดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ร้อยละความถูกต้องของการทำนายบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยาที่ทำงานเกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา

การทำงานเกี่ยวข้องกับจิตวิทยา/ การทำงานไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา	ผลการทำนายโอกาสบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยาที่ทำงานเกี่ยวข้องกับจิตวิทยาและไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา		
	จิตวิทยา		ร้อยละความถูกต้อง
	บัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยาทำงานเกี่ยวข้องกับจิตวิทยา	บัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยาทำงานไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา	
บัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยาทำงานเกี่ยวข้องกับจิตวิทยา	119	15	88.80
บัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยาทำงานไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา	47	27	36.50
รวม (โดยเฉลี่ย)			70.20

จากตารางที่ 4 ประสิทธิภาพของสมการการถดถอยโลจิสติกส์สามารถทำนายโอกาสของบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยาที่ทำงานเกี่ยวข้องกับจิตวิทยาได้ถูกต้องร้อยละ 88.88 และทำนายบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยาที่ทำงานไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาได้ถูกต้องร้อยละ 36.50 ซึ่งประสิทธิภาพของสมการถดถอยโลจิสติกส์ในภาพรวมโดยเฉลี่ยสามารถทำนายโอกาสบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยาทำงานเกี่ยวข้องกับจิตวิทยาและไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาได้ถูกต้อง ร้อยละ 70.20 และสามารถ

คำนวณหาอัตราความผิดพลาดในการจัดเข้ากลุ่ม (Apparent Error Rate) เท่ากับ 29.80

วิจารณ์

ทักษะของนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 สามารถจำแนกผู้ที่ทำงานที่เกี่ยวข้องทางจิตวิทยาและไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาได้เพราะการทำงานของนักจิตวิทยามีลักษณะความเป็นวิชาชีพที่แตกต่างจากอาชีพอื่น ๆ ด้วยการให้บริการสุขภาพแบบองค์รวมที่ครอบคลุมทั้ง 4 มิติ คือ ส่งเสริม ป้องกัน บำบัด และฟื้นฟู โดยเฉพาะในปัจจุบันนี้ความก้าวหน้าในการ

วิจัยทางจิตวิทยาไปสู่วิทยาการสมัยใหม่ในการทำงานทางด้านสุขภาพและความเจ็บป่วยทางจิตใจ ทำให้นักจิตวิทยาในปัจจุบันต้องเข้าใจสาเหตุของปัจจัยต่าง ๆ ที่กระทบต่อการดำเนินชีวิต ได้แก่ ปัจจัยทางพันธุกรรม ปัจจัยทางพฤติกรรม เช่น วิถีชีวิต ความเครียด ความเชื่อเรื่องสุขภาพ และสภาพสังคม เช่น อิทธิพลทางวัฒนธรรม ครอบครัว ความสัมพันธ์และการสนับสนุนทางสังคม ดังนั้นผู้ที่ประกอบอาชีพจิตวิทยาจะได้รับการฝึกฝนให้เข้าใจอิทธิพลของพฤติกรรม ความคิด และความรู้สึกที่ส่งผลต่อความเปลี่ยนแปลงทางด้านสุขภาพและจิตใจของบุคคล รวมทั้งยังได้รับการฝึกอบรมในการวิจัยเพื่อทำความเข้าใจปัจจัยเหล่านี้และหาแนวทางช่วยเหลือบุคคลได้อย่างเหมาะสม ความสามารถเหล่านี้เป็นคุณลักษณะเฉพาะของนักจิตวิทยา (Wahass, 2005) ด้วยเหตุนี้การทำงานของนักจิตวิทยาจึงเป็นการบูรณาการทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยีในการทำงาน โดยแต่ละทักษะมีความสำคัญต่อคุณลักษณะของนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เป็นทักษะสำคัญที่ส่งผลต่อโอกาสการมีงานทำทางด้านจิตวิทยามากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้ เพราะความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจะช่วยส่งเสริมการทำงานและการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต (Partnership for 21st Century Skills, 2011) ทำให้นักจิตวิทยาสามารถจัดการและใช้ประโยชน์จากข้อมูลจำนวนมากมายมหาศาลให้เกิดประโยชน์สูงสุดสามารถปรับตัวได้ทันกับเครื่องมือทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และสามารถใช้เทคโนโลยีในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ตลอดจนสร้างสรรค์แนวคิดของตนเองในระดับที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนได้ (Fairburn & Patel, 2017)

ทักษะของนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 ที่จำแนกภาวะการมีงานทำเกี่ยวข้องกับจิตวิทยาและไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา ของบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยา รองลงมาคือ ทักษะชีวิตและอาชีพ ที่เป็นเช่นนี้เพราะความเปลี่ยนแปลงของการทำงานภายใต้สภาพแวดล้อมในการช่วยเหลือผู้รับบริการที่แตกต่างไปจากเดิม และปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น (Savickas, 2000) การทำงานให้ประสบผลสำเร็จในปัจจุบัน จึงไม่ได้มาจากความเฉลียวฉลาดของบัณฑิตเพียงอย่างเดียว แต่ต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการสื่อสาร มีวิสัยทัศน์ มีจรรยาบรรณ สามารถทำงานกับผู้อื่น และทำงานเป็นทีมได้ มีการพัฒนาทักษะในการทำงาน รวมทั้งมีการแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา (Robbins, 2017)

ทักษะของนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 ในประการสุดท้ายที่จำแนกภาวะการมีงานทำเกี่ยวข้องกับจิตวิทยาและไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาของบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยา คือ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ที่เป็นเช่นนี้เพราะการทำงานในปัจจุบันมีความซับซ้อนมากขึ้น มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาทำหน้าที่แทนงานที่ทำซ้ำซากจำเจ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมจะช่วยทำให้นักจิตวิทยานั้นมีความสามารถในการคิดขั้นสูงมากกว่าเทคโนโลยีที่เข้ามาทำงานแทนมนุษย์ โดยการเรียนรู้ของนักจิตวิทยาจะสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การสร้างนวัตกรรม การคิดเชิงวิพากษ์ การแก้ปัญหา การสื่อสารและสร้างความร่วมมือกับผู้อื่นได้ (Thailand Development Research Institute, 2013)

จากข้อค้นพบ ประสิทธิภาพของสมการการถดถอยโลจิสติกส์สามารถทำนายโอกาสของบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยาที่ทำงานเกี่ยวข้องกับจิตวิทยาได้ถูกต้องร้อยละ 88.88 และทำนายบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยาที่ทำงานไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาได้ถูกต้องร้อยละ 36.50 ที่เป็นเช่นนี้เพราะการทำงานทางด้านจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 เป็นการทำงานในเชิงสหวิชาชีพ ทำให้ในปัจจุบันนี้การทำงานของนักจิตวิทยาจะต้องมีกระบวนการคิดขั้นสูงประกอบด้วย การคิดเชิงวิเคราะห์ การคิดเชิงวิพากษ์ ความคิดสร้างสรรค์ การจัดการข้อมูล และใช้การตัดสินใจที่สมเหตุสมผล สามารถติดต่อสื่อสารระหว่างวิชาชีพและผู้รับบริการ ทั้งในรูปแบบการสื่อสารด้วยวาจา การสื่อสารที่เป็นลายลักษณ์อักษร มีการพัฒนาตนเองในวิชาชีพ เต็มเต็มพัฒนาความรู้ทางจิตวิทยาให้ทันสมัย สามารถควบคุมตนเองในการปฏิบัติงานทางจิตวิทยา มีความเป็นผู้นำในการริเริ่มจัดบริการทางด้านจิตวิทยาที่สอดคล้องกับต้องการและสภาพปัญหาของผู้รับบริการ รวมทั้งต้องมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เกิดความคุ้นเคยโดยใช้ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์เพื่อการทำงานทางด้านจิตวิทยา (Appleby et al., 2019)

จากข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ว่า ทักษะนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 ของบัณฑิตที่มีภาวะการมีงานทำเกี่ยวข้องกับจิตวิทยาสูงกว่าบัณฑิตที่มีภาวะการมีงานทำที่ไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาโดยมีทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เป็นทักษะที่สำคัญที่สุดรองลงมาคือ ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม สมการมีประสิทธิภาพในการทำนายภาพรวมได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 70.20

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเพิ่มเติม โดยนำข้อมูลของบัณฑิตกลุ่มที่ได้งานทำทางด้านจิตวิทยาและกลุ่มที่ไม่ได้งานทำทางด้านจิตวิทยา นำมาเปรียบเทียบหาจุดเด่นและจุดด้อยที่หลักสูตรควรปรับปรุง และนำข้อมูลนั้นกลับมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป
2. ควรมีการศึกษาระยะยาว (Longitudinal Study) เพื่อจะให้เห็นแนวโน้มถึงทิศทางการเปลี่ยนแปลงของทักษะของนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 ได้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการศึกษานี้ สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรจิตวิทยาในออกแบบรายวิชาที่จะส่งเสริมทักษะของนักจิตวิทยาในศตวรรษที่ 21 เพื่อทำให้บัณฑิตของหลักสูตรจิตวิทยา มีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานทางจิตวิทยาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มโอกาสในการมีงานทำที่เกี่ยวเนื่องกับจิตวิทยาภายหลังจบการศึกษาได้มากยิ่งขึ้นดังนี้

1. เพิ่มทักษะทางด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีในลักษณะของการจัดโครงการ หรือออกแบบกำหนดรายวิชาที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย หรือมอบหมายให้นักศึกษาเข้าเรียนหลักสูตรอบรมออนไลน์ เช่น Thai MOOC, CHULA MOOC, CMU MOOC, Coursera และ EdX เป็นต้น ซึ่งมีทั้งแบบเสียค่าใช้จ่ายและไม่เสียค่าใช้จ่าย นักศึกษาสามารถเข้าไปเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเมื่อใดก็ได้ และเมื่อเรียนจบแล้วยังได้ใบประกาศนียบัตรรับรอง เพื่อให้สามารถเข้าสู่โลกของการแข่งขันในการทำงานทางด้านจิตวิทยาได้

2. จัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่ทำให้ นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง ด้วยการคิดเชิง ออกแบบ (Design Thinking) เพื่อพัฒนาทักษะ ทางวิชาชีพและความรู้ทางจิตวิทยา ผ่านการลง มือปฏิบัติจริง โดยเริ่มจากการเปลี่ยนทัศนคติ หรือความเชื่อเดิมที่ขัดขวางกรอบความคิดใน การทำงานทางด้านจิตวิทยา ฝึกให้นักศึกษา เข้าใจกลุ่มผู้รับบริการทางจิตวิทยา การตั้ง กรอบโจทย์ของปัญหา การสร้างสรรค์แนวคิด ในการแก้ปัญหา การสร้างต้นแบบนวัตกรรม ทางจิตวิทยา และการทดสอบใช้นวัตกรรมทาง จิตวิทยา โดยอาจารย์และนักศึกษามีส่วนร่วม ในการสะท้อนผลการทดลองปฏิบัติใน แต่ละขั้นตอนร่วมกัน และควรทำขั้นตอนเวียน ซ้ำเท่าที่เวลาจะอำนวย หลังจากนั้นให้นักศึกษา เขียนรายงานเป็นบทสรุปขั้นตอนการทำงาน เพื่อเป็นการถอดบทเรียนที่ได้จากการ สร้างสรรค์นวัตกรรมทางจิตวิทยาที่สามารถ นำไปต่อยอดการนำใช้จริงต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐสภา แก่นแก้ว ที่ได้สละเวลาอันมีค่าช่วย แนะนำ และช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษาในการทำ วิจัยครั้งนี้ให้สามารถสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง (References)

Appleby, D., Young, J., Van Kirk, J., Rudmann, J., Naufel, K.Z., Spencer, S.M., . . . Richmond, A.S. (2019). The skillful psychology student: Skills you will need to succeed in the 21st-century workplace. *Psychology Student Network*, 7(1). Retrieved June 17, 2021.

from <https://www.apa.org/ed/precollege/psn/2019/02/skillful-student>.

Biglan, A., Smolkowski, K., (2002). The role of the community psychologist in the 21st Century. *Prevention & Treatment*, 5(2). Retrieved June 27, 2021. from https://www.researchgate.net/publication/232583418_The_role_of_the_community_psychologist_in_the_21st_century.

Choochom, O. (2002). *Construction and development of measuring instruments in behavioral science*. Bangkok: Behavioral Science Research Institute. (in Thai).

Fairburn, C. G., & Patel, V. (2017) The impact of digital technology on psychological treatments and their dissemination. *Behavior Research and Therapy*, 88, 19-25. Retrieved June 20, 2021. from <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5214969/>.

Kaiyawan, Y. (2013). *Multivariate statistical analysis for research*. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House. (in Thai).

Light, D., & Polin, D. K. (2010). *Integrating Web 2.0 tools into the classroom: Changing the culture of learning*. New York: EDC/Center for Children and Technology.

Njoku, M. G. C., & Mcdevitt, P. J. (2015). *Teaching psychology in the 21st Century*. Retrieved March 27, 2021. from <https://www.researchgate.net/>

- publication/309726798_Teaching_p
sychology_in_the_21st_century.
- Partnership for 21st Century Skills. (2011). *21st Century skills, education & competitiveness: A resource and policy guide*. Retrieved March 29, 2021. from http://static.battelleforkids.org/documents/p21/P21_Framework_DefinitionsBfK.pdf.
- Planning Division of Maejo University. (2013). *Research reports on the employment status of graduated student*. Chiang Mai: Maejo University. (in Thai).
- Robbins, K. (May 2017). *21st Century skills: Student readiness, opportunities, and development. Master's Thesis, East Carolina University*. Retrieved March 30, 2021. from <https://thescholarship.ecu.edu/bitstream/handle/10342/6121/ROBBINS-MASTERSTHESIS2017.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
- Sarakshetrin, A., Chantra, R., Rongmuang, D., Kunlaka, S., Tanyaratsrisakul, A., Tansuthepverawongse, C., & Insawang, V. (2017). Development of psychologist's competencies when working collaboration with a family care team (primary care services). *The Southern College Network Journal of Nursing and Public Health*, 4(2), 15-27. Retrieved June 20, 2021. from <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/scnet/article/view/92827/72669> (in Thai).
- Savickas, M. L. (2000). Renovating the psychology of careers for the twenty-first century. In A. Collin & R. A. Young (Eds.), *The future of career* (pp. 53-68). Cambridge, UK: Cambridge University Press. Retrieved from <http://www.ieb.usp.br/wp-content/uploads/sites/218/2018/03/Collin-and-Young-The-Future-of-Career.pdf#page=67>.
- Srisa-ard, B. (2011). *Basic Research*. (9th ed.). Bangkok: Suweeriyasan. (in Thai).
- Tapparak, P. (2014). A study of job seeking behaviour that effecting employment of University Graduates Technology Srivijaya Songkhla Campus. *Journal of Education Research Faculty of Education, Srinakharinwirot University*, 8(2), 154-160. (in Thai).
- Thailand Development Research Institute. (2013). *New development model: Towards quality growth based on productivity Improvement*. Retrieved March 11, 2021. from https://tdri.or.th/wp-content/uploads/2013/11/paper_1_YE2013.pdf (in Thai).
- Tirakanan, S. (2008). *The measurement tools of social science research: Practice*. (2nd ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Printing House. (in Thai).
- Wahass, S. H. (2005). The role of psychologists in health care delivery. *Saudi Journal of Family and Community Medicine*, 12, 3-8. Retrieved June 20, 2021. from <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3410123>.